

O propagandě.

Na střeše Pražského hradu vlaje presidentská zástava na níž stojí velkými písmeny že "Pravda vítězí". Je to už několik let co "Mladý svět" zveřejnil ve lkou fotografií presidentké lóže z níž splyvala zástava s tím skálopevným př esvědčením o vítězí pravdě. Nad ní seděl Gustav Husák, tehdy ještě presiden a gen.taj. v jedné osobě. Tvářil se spokojeně a sebevědomě. Jeho pravda zvítě zila. V duchu toho hesla. Slídivé oko cenzera nevyloučilo fotografii z tisku, co také namítat proti heslu o pravdě jež mají presidenti a v poválečném obdob aniž by museli skládat počet o kolik se tomuto závazku vzdálili. Také oněch 4 let je dobou sfašovaných dějin v nichž se vede spor se samotnými fašovaleteli kteří zastávají své bludy se zerputilostí lidí jimž konec konců nic jiného nezbyvá. Legitimnost vlády stojí a padá s několika základními dogmaty a sice vítězství dělnické třídy v únoru 1948 a jedním dechem o 20 let později porážka pravicových a kontrarevolučních a antisocialistických sil v krizových letech. Chvilku trvalo než normalizátoři přiřadili ke starým dogmatům nové, neboť i jim se zpočátku zdálo, že zfašovaná minulost nejde dohromady s požadavkem většího prostoru pro demokracii. Nadtož pak prostoru pro informovanost veřejnosti a přiznání alespoň částečné svéprávnosti tak dlouho nesvéprávným občanů. Dnes se už více demokracie, glasnost a perestrojka se skloňuje s bezstarostnou samozřejmostí ve všech projevech spolu s vítězstvím dělnické třídy v r.1948, jakož i porážkou kontrarevoluce v r.1968. Neméně pak s nebezpečím na něž československý rozhlas upozorňuje ve vysílání pro své zahraniční posluchače. Nevím proč právě ty, snad z fašéšné naděje, že ti roztroušení v hojném počtu po světě se vzdají dobrovolně soudnosti. Spíše je to všechno jen marnotratnost propagandistické mašinerie nahrazující překotnou činností nutnost neexistence. Státní dotace jsou v tomto směru štědré a ačkoliv socialistické státy neoplývají ochotou ulehčit lidem všední život zaměřený na nekonečné shánění nedostatkového zboží, tak na druhé straně nelitují přival prostředků na propagandu v tuzemsku i zahraničí. Právě zahraničí je, po kolikáté už obviňováno ze všeho možného ve zlé a úskončné a nepřející kapitalistické cizině, kde kují tajné plány na rozvrat šťastné socialistické současnosti. Pražský rozhlas odhaluje rozmanitá diverzní centra, která se zabývají výráběním přesných instrukcí narušit morálku občana socialistického státu. Šeptanda, letáky, relace zahraničních rozhlasových stanic útočí záměrně na vybrané skupiny obyvatel. To jsem citoval, ne že bych si to dokázal vymyslet. Diverzní centrály podle důvěrných informací jak ví českosl. rozhlas vládnou i jinými prostředky. Nabádají prý k zastrešování lidí anonymními telefonáty, ke skandalizování osob v tisku a vyvolávají rafinovaně pocity úzkosti a nebezpečí, nejistoty a strachu. Různé akce s krytými názvy jako "Kamelot" nebo "Safír" narušovaly prý nejen vnitřní situaci Československa, ale také bratrské spojení ve zbrani se státy Varšavské smlouvy. Svě dostalo i pařížské "Svědectví" a jak jinak, tradičně i Pavel Tigrid na nějž si doma vzpomenu vždy, když se cítí světová socialistická soustava v ohrožení. Kupředu, kupředu, zpátky ni krok, napsal nedávno jeden z vládních činitelů do novin a vysvětlil tam, že dnešní doba je dobou revoluční nejvýznamnější hned po vítězném únoru. Objasnil hloubku toho pokynu vpřed a zpátky ni krok. Normalizační vedení se stále vrací k počátkům 60-tých let a dá vá to za vinu Antonínu Novotnému, že hned z počátku nezabránil vznikajícímu volnoumyšlenkářství. Posluchač má z toho pochopit, že vítězí pravda, pravda toho, kdo má právě moc. A sedí-li nad tou pravdou, právě i současný president, může se národ nad tou pravdou i ironicky ušklíbat, ale už nic víc. S potešným konstatovaly noviny že úsilím dr.Vlčka z Národního muzea, byla navždy očištěna památka našeho krále Jiřího z Poděbrad, podezřívávaného po staletí z účasti na vraždě Ladislava Pohrobka. Ukázalo se nyní, že Ladislav zemřel přirozenou smrtí, noviny dodaly, že i po staletí má vyjevená pravda svou neměnou hodnotu. Mělo-li jít ale odhalování pravdy tímto tempem, dozvěděli bychom se pravdu o současnosti tak někdy kolem r.2500. Obávám se, že většina z nás takovou trpělivost nemá. Kz hledání pravdy jsme každý povzbuzeny i heslem z presidentké zástavy. Karel Mořdrý, Svobodná Evropa.

Ze zasedání předsednictva ÚV KSČ.

Tak už se zase blíží t.zv. veřejná diskuse. Od března do května se má v ní probírat nové znění zákoníku práce. Což by nebyla věc tak marná, kdyby v ní šlo o skutečnou diskuzi. Na postavení pracujících lidí v reálném socialismu, by se dalo věru mnoho změnit. Nebo i zlepšit, hlavně při jejich bezbranné pozici vůči partajním kádrovákům. Jenže tohle jak všichni vědí, nelze zajistit žádnými byť nejhumnějšími formulovanými zákony, když ve skutečnosti platí mocenský monopol stranického aparátu upevněný tuhou asistencí Státní bezpečnosti. Dokud nezmizí záruky, že se ruší policejní stát a že se totalitní režim rozhodl sám sebe obětovat ve prospěch skutečné demokracie, potud jsou tyto akce jen dalším pokračováním pokryteckých kamufláží, které mají lidem zalepit oči a zavřít pusu.

Jenomže totéž stále platí i o dalším námětu jež probíralo předsednictvo. Jmenuje se to zase složitě, to aby někoho nenapadlo to brát vážně: Zásady experimentálního uplatňování socialistické samosprávy pracovního kolektivu. Takové sousloví by sotva vyloučili i profesionální odborníci z časopisu "Háčekář a křížovkář". A taky není důvod, proč by ho měli luštit. Má se zase jenom předstírat že se řeší jeden z vážných problémů našeho socialistického systému, kterým by se mohlo vážně přispět k demokratické atmosféře zřízení. Kdyby ovšem, a už jsme zase u podstaty věci, která musí zůstat sloupy režimu znovu a znovu.

Další hrozba ze zmíněné konkrétní schůze má datum. 8.dubna se má sejít ÚV KSČ a má jednat, odpusťme si ty nekonečné formulace a má jednat o aktuálních otázkách. Což by zase mohlo být závažné téma, neboť jde o vymezení funkcí a působnosti orgánů státní správy. To je dokonce brizantní téma, neboť je spojený se záměrem snížit počet jejich pracovníků. Podle dosavadních zkušeností, všemi těmi reorganizacemi a racionalizacemi se tato brizance jeví věci pouze teoretickou. Byrokracie jak víme dosavadní všechny bouřky ve zdraví přežila a nikde není žádný důvod k tomu, aby to tentokrát dopadlo jinak. Stroj běží ve vyježděných kolejkách. Jeden důkaz s nádechem částečně pozitivním. Sníží se ceny některých výrobků ze syntetických vláken, což by se mělo v peněžence projevit, za předpokladu, že se to týká těch druhů které lidi chtějí. A pak taky trochu ušetří ti, kdo si často myjí hlavu šamponem a nebo kdo se holí žiletkou. Radují se i spisovatelé, propisovačky zlevnily. Význam celého snížení cen je ovšem poznamenán zase celým principem - ceny jsou nařízeny s-hora. V centru rozhodují na papíře o nabídce a poptávce a to věru nemůže vést nikdy k ničemu dobrému. I když se tentokrát zaraďují salátky a cukráři protože za to co vyrobí podle t.zv. individuálních receptů mohou na příště vybírat od kusu o 10 halířů až 1,50 Kčs víc. A co kdyby totak jednou nešli na cukrářích a jejich zákaznících, aby se vzájemným obchodním stykem dohodli, co je kdo za kolik ochoten vyrobit a koupit. Jenže to by byl děsný chaos, že. Milan Schulz, Svobodná Evropa.

Otevřený list 59 intelektuálů Polska k představitelům sovětské vědy a kultury.

Obracíme se na Vás významní tvůrci sovětské kultury a vědy s výrazem vážnosti a upřímnosti. Toužíme, aby letošní rok nám přinesl více radosti, svobody a míru. Jsme přesvědčení, že procházející změny ve Vaší zemi mají význam pro celý svět. My Poláci, sledujeme tyto události s pozorností a nadějí. Těšíme se z každé známky znovuzrození ruské kultury a kultury jiných národů SSSR. Těšíme se z toho, že dobývané na povrch jsou významná díla vzklá v zemi i v emigraci a také z demokratizace veřejného života. Věříme, že nadešel čas, aby došlo k veřejnému dialogu mezi svobodnými lidmi. Nyní se obracíme k Vám.

Problém, který vážným způsobem zatěžuje styky polsko-ruské byl a je stále nerod dokonán na polských důstojnících v Katyni r.1940. Zločin ten, způsobený pochopy Stalina a Beriji, leč také i pozdější lhaní o jejich zločinech otrávil naše vzájemné vztahy. S tím větší vděčností vzpomínáme dnes hlasy těch Rusů, kteří již roky vyhlašují pravdu v té věci. Dnes čtou jména obětí stalinských zločinů na stránkách sovětských novin, jména vědců i spisovatelů, důstojníků i politiků obracíme se na Vás s prosbou o veřejné zaujmutí stanoviska vůči zločinu v Katyni. Pravda musí být řečena nahlas. Jsme to povinni zámordovaným. Je to podle našeho přesvědčení nevyhnutelná podmínka změny ve vztazích mezi našimi národy. Toužíme po vztazích opřených na přátelství mezi svobodnými a rovnoprávnými lidmi. Směřujeme ke vztahům ve kterých nebude místo na poddanství, lež a hrozby silou.

Březen 1988

Publikujeme podle agenturních depeší vyřádaných přes Radio Svobodná Evropa.

"Trybuna Ludu" č.60, 12-13.března 1988. Kráceno.